

Els impulsors de l'Inventari per la Independència, nom del bloc interactiu que vol catalogar tot el patrimoni immobiliari de l'Estat a Catalunya, calcula que els ministeris, l'exèrcit i altres institucions espanyoles sumen entre 1.500 i 1.700 propietats al Principat, entre edificis i terrenys. Moltes d'aquestes instal·lacions, com ara antigues casernes de la Guàrdia Civil, estan en desús i en procés de venda a través del GIESE (Gerència d'Infraestructures i Equipament de la Seguretat de l'Estat). Tot i ser immobles patrimoni de l'Estat, el GIESE sovint s'ha negat a traspassar-los o cedir-los a ajuntaments o institucions per instal·lar-hi equipaments municipals.

El bloc (que podeu trobar ja a l'adreça <http://inventarixindependencia.blogspot.com/>) pretén donar a conèixer el volum del patrimoni de l'Estat a Catalunya, iniciar un procés de participació perquè la ciutadania proposi els usos que s'haurien de donar a cada edifici i preparar l'endemà de la independència, ja que els convenis en matèria de successió d'Estats atorguen al país independitzat els immobles de l'Estat al seu territori. A més, el bloc afegeix una pestanya amb el patrimoni immobiliari de l'Estat a l'estranger, que ja té geolocalitzades unes 350 entrades d'ambaixades, consolats i oficines de comerç exterior. L'equip impulsor d'aquest bloc, les deu persones més actives d'una sectorial amb 200 membres, també vol organitzar en un futur un concurs internacional d'arquitectura per promocionar i internacionalitzar el projecte.

Malvendre el patrimoni comú.

Segons el coordinador de la Sectorial d'Arquitectura, Edificació i Territori de l'ANC, Joan de Torres, l'objectiu principal del bloc és divulgar que "entre els beneficis que tindria un Estat independent, també hi ha el d'un patrimoni que ens pertany a tots: es tracta de béns immobles i solars pertot arreu i cal incentivar que la gent del territori pugui dir què s'hi hauria de fer".

L'objectiu, segons un altre membre de la sectorial, és "donar a conèixer el patrimoni". De moment, el bloc surt amb una cinquantena de fitxes de

A l'esquerra, edifici de Duanes, al passeig de Colom de Barcelona, l'eix amb més pes de l'Estat.

L'ANC fa l'inventari del patrimoni espanyol a Catalunya

La sectorial d'Arquitectura, Edificació i Territori de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) publica un bloc interactiu per inventariar el patrimoni de l'Estat que hauria de ser traspassat al nou Estat català l'endemà de la independència (<http://inventarixindependencia.blogspot.com/>). L'inventari fa evident que l'Estat mercadeja amb el patrimoni comú.

diversos municipis del Principat. La sectorial té més informació de la que ha penjat de moment a la web però espera també incentivar la participació de la ciutadania i les territorials de

l'ANC: "Nosaltres tenim inventariats més edificis però no volem posar-ho tot damunt la taula ni proposar els usos que se'ls podrien donar. Preferim que sigui la ciutadania que pensi quins

A la dreta, la caserna del Bruc encerclada, el 2003, en una protesta contra la guerra d'Iraq.

“Renfe va vendre terrenys de l'Estació de França per una macropromoció. On són les plusvàlues d'aquella operació?”

equipaments li manquen al seu municipi i si aquests immobles podrien resoldre aquestes mancances”.

Joan de Torres explica que, en aquest patrimoni, “hi ha antigues casernes que són reclamades pels municipis per fer habitatges protegits o residències per a la gent gran. En alguns municipis hi ha la preocupació de fer-los servir, però en d'altres casos hi ha un complet desconeixement de la quantitat d'edificis que són propietat de l'Estat”.

L'Estat som tots però les seves propietats es venen a preu de mercat, per molt que sigui un consistori qui hi estigui interessat. És el cas de la base militar Loran i els terrenys de la Punta del Milà que l'exèrcit espanyol té a l'Estartit. L'Ajuntament de Torroella de Montgrí en reclama la cessió però el Ministeri de Defensa li demanava, segons les últimes informacions, 560.000 euros (un preu d'amic si tenim en compte que el preu inicial

exigit pel Ministeri era de 850.000 euros). Els terrenys estan situats dins del Parc Natural del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter.

“En aquestes instal·lacions que reclama Torroella de Montgrí —explica un dels membres de la sectorial d'Arquitectura— hi ha uns búnquers i uns edificis mig enderrocats. L'ajuntament ho demana simplement per condicionar-ho i fer-hi camins dins del parc i els demanen més de 500.000 euros, tot i ser equipaments dels quals tampoc no podran treure cap més rendiment. Intenten treure benefici. És un mercadeig entre institucions i traficant amb els impostos de tots.”

Aquest mateix arquitecte de l'ANC exposa un altre cas frustrat d'aprofitar un equipament de l'Estat: “A Portbou hi ha una gran caserna tancada de fa molts anys. L'ajuntament l'havia demanat per fer-hi un centre per a gent gran. Els hi van negar i finalment la caserna ha hagut de ser enderrocada

perquè s'ha degradat molt i va haver-hi desprendiments de la façana després d'unes tramuntanades”.

Les casernes dels propers municipis de la Jonquera o Figueres s'han venut a empreses diverses.

“Els —conclou l'arquitecte— es pensen que són propietaris d'allò d'una manera innata però, si no la poden fer servir de caserna, la societat l'ha de poder agafar per fer una altra cosa més necessària per als ciutadans.”

Entre les propietats que, segons el GIESE, “pròximament seran subhastades”, hi ha també l'antiga caserna de la Guàrdia Civil a l'Espluga de Francolí, la de Mont-roig del Camp i i un solar a Sant Llorenç de Savall. També hi ha a la venda l'antiga caserna de Vilafranca del Penedès, de 3.100 metre quadrats, que disposava de 30 habitatges a la planta superior. El seu valor de taxació, segons la fitxa del GIESE, és de 620.000 euros. A Calaf i Sant Sadurn d'Anoia se subhasten sengles casernes més, la primera taxada en 532.702 euros i la segona en 372.000.

L'última amenaça sobre aquest patrimoni és que l'Estat el malvendgui. Els membres de l'ANC també exposen diversos casos. “Renfe ja va malvendre uns terrenys propers a l'Estació de França on van fer una macropromoció immobiliària”, en referència als terrenys que Renfe tenia entre l'esmentada Estació i la Ronda Litoral, que van ser urbanitzats el 2008 per Tricéfalo-Vallehermoso. “Totes aquelles plusvàlues —afegeix l'arquitecte— no van anar a la línia de rodalia del Maresme sinó que se'n van cap a Madrid. També van vendre la comissaria de Via Laietana, 49, i hi van fer un hotel. Allà hi ha una altra plusvàlua que aquí no hem vist”.

El dia D+1. Cas que el procés sobiranista conclougués amb una declaració d'independència, l'endemà el nou Estat català i l'Estat espanyol haurien de seure a negociar els detalls de la partició, entre els quals el deute públic i el patrimoni comú. En aquest cas, el marc jurídic internacional és clar, tot i que l'Estat espanyol no ha signat les convencions que s'acostumen a aplicar en un cas de successió d'Estats. La Convenció de Viena de 1983 “sobre

L'eix de l'Estat a Barcelona

1 Estació de França

Av. Marquès de l'Argentera, 6

2 Delegació de Govern

Av. Marquès de l'Argentera, 2

3 Protecció Civil

Carrer de la Marquesa, 2
3.593 m² + 1.161 m²

8 Comandància militar de Marina

Plaça del Portal de la Pau, 2
11.164 m²

4 Correus

Plaça d'Antonio López s/n

6 Arxiu-Registre civil de Barcelona

Plaça del Duc de Medinaceli, 3

9 Administració de Duanes

Passeig de Josep Carner, 27
12.839 m²

5 Capitania General

Passeig de Colom, 14
9.742 m²

7 Govern Militar

Passeig de Colom, 25
18.777 m²

10 Deleg. Prov. Agència Tributària

Passeig de Josep Carner, 33

L'eix colonitzat

La zona urbana de Catalunya on les possessions de l'Estat espanyol es fan més presents és la del passeig de Colom de Barcelona, des de la plaça de les Dras-sanes fins a l'avinguda del Marquès de l'Argentera (vegeu mapa de l'esquerra). A un extrem i un altre, dos edificis molt significatius: l'Agència Tributària (Delegació Provincial) i l'Estació de França. Entre l'un i l'altre, els principals edificis dels comandaments de l'exèrcit (Govern Militar i Capitania General) i del comandament de l'Estat (l'edifici històric del Govern Civil/Delegació de Govern, ara buit) a més de les estructures d'Estat més pesants: a banda de Renfe i Hisenda, les Duanes, Correus i el Registre Civil.

Un dels arquitectes de l'ANC explica a EL TEMPS que, a més d'aquests grans edificis, l'Estat té en aquesta zona "oficines petites, uns edificis rere l'Estació de França i unes Cotxeres de la Policia Nacional, amb una superfície de 17.000 metres quadrats, a l'altre cantó del Parc de la Ciutadella."

La política estatal respecte a les petites oficines que té tancades en aquest sector és semblant a la de la resta de Catalunya. Ho explica un membre de la sectorial d'Arquitectura de l'ANC: "A Via Laietana hi ha un edifici de la Seguretat Social on diverses entitats socials volien fer un magatzem d'aliments i un menjador social. Van demanar a la Seguretat Social que els hi cedís, ni que fos temporalment, i els volien fer pagar un preu com si haguessin d'instal·lar un Mango. Doncs aquestes oficines encara són tancades i sense cap ús. Haurien pogut fer un conveni de cessió de vuit anys, pel temps de la crisi, i les entitats socials els ho haurien condicionat i mantingut durant un temps. Però volen treure diners de tot".

A l'Exterior, l'Estat té unes 500 propietats, entre ambaixades, ICEX, AECID i Cervantes

patrimoni a l'exterior i afegeix una pestanya on s'accedeix a un mapa on hi ha identificats més de 300 punts, entre ambaixades, consolats, oficines de l'ICEX (Institut de Comerç Exterior), de l'AECID (Agència Espanyola per a la Cooperació Internacional al Desenvolupament) o de l'Institut Cervantes. En total calculen que hi ha unes 500 oficines. Tot i la crisi, el patrimoni immobiliari a l'estranger és una font d'estranyes inversions. Un altre dels membres de la sectorial d'Arquitectura, en Xavier Millet, destaca que "el 2013 s'hi van destinar 6 milions d'euros a la rehabilitació de l'Ambaixada al Marroc i 560.000 euros per a decoració de l'Ambaixada de Tòquio".

Per internacionalitzar el procés, la sectorial d'Arquitectura també té previst convocar un Concurs Internacional d'Arquitectura perquè estudiants de les universitats catalanes –molts dels quals són estrangers– puguin exercitar la seva vena innovadora. Segons Xavier Millet, "el concurs consistirà a proposar un projecte per donar un nou ús a algun dels edificis que tinguin fitxa a l'Inventari". I proposa un exemple "provocador" perquè s'entengui: "Que agafin la caserna del Bruc i la converteixin, per exemple, en un parc temàtic o en una *megastore* de venda de llaminadures".

L'objectiu final del bloc i el concurs, segons Millet és que la creació d'un Estat nou "sigui dinamitzador del tarannà innovador humà. De la mateixa manera que, per als que estem en el sector de l'arquitectura i l'urbanisme, és un repte fer un nou model de comunicacions i sortir-nos de les estructures estatals radials, per als estudiants ha de ser un repte donar un nou ús d'Estat jove a un edifici antic".

Alex Milián

Web de l'Inventari per la independència.

la Successió d'Estats en Matèria de Béns, Arxius i Deutes de l'Estat" indica que el patrimoni de l'Estat en el territori segregat passa al nou Estat i que el patrimoni a l'estranger s'hauria de dividir. Aquesta convenció, aprovada per les Nacions Unides el 7 d'abril de

1983, no ha estat signada per Espanya però les seves directrius s'han aplicat en els últims casos d'independència a Europa, com Txèquia, Eslovàquia, Croàcia o Macedònia.

El bloc Inventari per la Independència també té en compte la divisió del